

ساری در سده های اول و دوم هجری

سجده رمضان

سرشناسه	: رمضانی، سجاد، ۱۳۶۵ -
عنوان و نام پدیدآور	: ساری در سده‌های اول و دوم هجری/ سجاد رمضانی.
مشخصات نشر	: تهران: نشر رسانش نوین، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری	: ۲۸ ص.
فروست	: ساری پژوهی/ دبیر مجموعه سید رحیم موسوی ساروی: ۳.
شابک	: دوره: ۱- 978-600-7792-00-1؛ ج. ۲: 978-600-7792-03-2
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه.
موضوع	: ساری
موضوع	: ساری -- تاریخ
شناسه	: موسوی، سیدرحیم، ۱۳۵۲ -
شناخت افزوده	: ساری پژوهی: ۳.
رده ری کنگ	: ۱۳۹۳ ج. ۲ س ۵الف/ DSRT-۰۹۵
رده بند	: ۹۵۵/۲۳۴
شماره کتابخانه	: ۳۷۳۹۲۸۲

تهران، خیابان بهار شمالی، کوچه شکیبا، فلک کوچه شیرازی، بلاک ۷، واحد ۲
تلفن: ۷۷۵۳۰۵۳۶ - ۰۹۱۳۱۳۰۹۱۳۱ www.ranesh.com

ساری در سده‌های اول و دوم هجری

سجاد رمضانی

دبیر مجموعه ساری پژوهی: سیدرحیم موسوی ساروی

طراحی جلد: زهره ایزدی‌راد

صفحه‌آرایی و گرافیک: علیرضا علی‌نژاد

اجرا: فرشاد علی‌نژاد

لیتوگرافی: فیلم‌گرافیک

چاپ: متین

صحافی: ولیعصر

شمارگان: ۱۱۰۰ نسخه

چاپ اول، تهران، ۱۳۹۳

قیمت: ۳۰۰۰ تومان

فہرست

- ۷..... پیش سخن
- ۱۱..... مقدمہ
- ۱۳..... بخش اول: جغرافیای تاریخی ساری، حدود و نواحی تابعہ
- ۱۵..... ساری
- ۱۶..... کوه قارن
- ۱۷..... هزار جریب
- ۱۷..... فریم
- ۱۹..... بخش دوم: ساری در زمان حاکمان محلی
- ۲..... گیل گیلانشاہ
- ۲۱..... دابوہ
- ۲۲..... اسپہد فرخان بزرگ
- ۲۲..... یزید بن مہلب و فتح ساری
- ۲۳..... اسپہد دادمہر
- ۲۳..... اسپہد فرخان کوچک
- ۲۴..... اسپہد خورشید

- دوره اسپهبدان قارن وندی..... ۲۵
- اسپهبد قارن..... ۲۵
- ونداد هرمز پسر الندا..... ۲۶
- اسپهبد مازیار..... ۲۸
- مناطق شرقی تبرستان و نبرد رقبای محلی..... ۲۸
- اسپهبدان باوندی کیوسیه..... ۳۰
- باو..... ۳۰
- سرخاب یکم..... ۳۲
- سرخاب دوم..... ۳۳
- سروین یکم..... ۳۳
- قارن (قارن) یکم پسر شهریار..... ۳۵
- قارن بن شهریار..... ۳۵
- بخش سوم: نگامر، گدابه تحولات سیاسی همزمان با ورود اعراب..... ۳۷
- ابوخصیب..... ۳۹
- ابوالعباس طوسی..... ۳۹
- شورش تبرستانی‌ها و نبرد با سواران عرب..... ۴۰
- ورود سالم فرغانی به منطقه اصرم..... ۴۰
- فرجام فراشه..... ۴۱
- طاهریان در مناطق شرقی تبرستان..... ۴۳
- خیانت قارن بن شهریار باوندی..... ۴۴
- نتیجه‌گیری..... ۴۵
- کتاب‌نامه..... ۴۶

تاریخ تبرستان، هزاره‌خده را از میانه کارزارهای حساس روایت کرده و نام این سرزمین در گذر زمان، به ویژه در قرون نخستین اسلامی، در فرازهای سهم و گذرگاه‌های خطیر دفتر ایام، آشکارا قابل مشاهده است، و از این رهگذر از اهمیت ویژه‌ای در معادلات سیاسی و اجتماعی جهان اسلام برخوردار می‌باشد. جایگاه مهم و اثرگذار این منطقه، زمانی بیش از پیش آشکار می‌گردد که ردپای آن در وقایع پیرامون ورود اعراب به ایران، در دواوی، قرار گیرد، چراکه تبرستان را باید آخرین گستره‌ای دانست که تحت سلطه اعراب مسلمان قرار گرفت. از دیگر مشخصه‌هایی که نام تبرستان را در کانون تحولات سیاسی، اجتماعی و نظامی جای می‌دهد، قیام‌ها و نارضایتی‌های مردم منطقه در کنار اسپهبدان محلی بر ضد سپاه خلفاء است، موضوعی که ثبات سیاسی و تثبیت اسلام در نواحی شمالی ایران را با وقفه‌ای چند سده‌ای روبرو ساخت.

ویژگی‌های جغرافیایی خاص و اقلیمی که تنوع و گوناگونی آن، طیف گسترده‌ای چون کوه، جنگل، دشت و دریا را در برمی‌گیرد، همچنین وجود سلسله جبال البرز به مثابه دیواری مستحکم در برابر تجاوزات احتمالی، از جمله مؤلفه‌هایی است که

در تکوین این تحولات تأثیر داشته و بر سمت و سوی وقایع مورد اشاره، اثرگذار بوده‌اند.

تبرستان به مرکزیت ساری نیز به عنوان پایتخت حاکمان محلی و نواب عرب (طاهریان)، همواره در مسیر این تحولات، قرار داشته و پیوسته، به مثابه بستری برای ظهور آشوب‌ها و بروز نبردهای خونین مطرح بوده است.

پژوهش پیش رو بر آن است تا تاریخ مناطق شرقی تبرستان، نواحی چون هزارجریب، پریم و... که در محدوده ساری امروزی قرار دارند، را مورد بازخوانی قرار دهد.